

Чл. 41. (1) Във висшите училища обучението се извършива по задължителни, избираеми и факултивни дисциплини.

(2) Висшите училища осигуряват за всеки студент възможности за избор на учебни дисциплини в рамките на утвърдения учебен план.

Чл. 42. (1) Системата на висшето образование организира обучение след завършено средно образование и се състои от следните степени:

1. първа степен – с минимален срок на подготовка по учебен план 4 години, като на завършилите се присъжда образователно-квалификационна степен „бакалавър“;

2. втора степен – с минимален срок на подготовка не по-малко от 5 години или една година след придобиването на степента „бакалавър“, като на завършилите се присъжда образователно-квалификационна степен „магистър“;

3. трета степен – с минимален срок на подготовка 3 години след придобиването на степента „магистър“, като завършилите придобиват образователна и научна степен „доктор“.

(2) В колежите се провежда обучение с минимален срок 3 години, като на завършилите се присъжда образователно-квалификационна степен „специалист по...“.

(3) В съответствие с образователната традиция и особеностите на обучението отделните образователни степени за различни специалности могат да имат и специфични названия. Названията се утвърждават от министъра на образоването, науката и технологиите.

(4) Диплома за завършена степен съгласно чл. 7 се присъжда след успешно изпълнение на всички задължения, предвидени по учебен план, независимо от календарния срок на обучение.

(5) Висшите училища създават възможности и определят условията за:

1. придобиване на втора специалност в рамките на обучението по една образователна степен;

2. придобиване на по-висока образователна степен;

3. предсрочно завършване на обучението по дадена специалност и втора при желание от страна на обучаваните;

4. придобиване на нова специалност, което се извършива при спазване на държавните изисквания и на изискванията на ал. 4;

5. частично обучение на български и чуждестранни студенти в избрано от тях висше училище, факултет или специалност;

6. преместване на студенти в друго висше училище, факултет, специалност и форма на обучение;

7. прекъсване на обучението от страна на студентите, докторантите и специализантите, както и продължаването му след това.

(6) Формите на обучение във висшето училище са редовни, задочни, вечерни и дистанционни.

Чл. 43. (1) Висшите училища могат да провеждат обучение за повишаване на квалификацията.

(2) Обучението за повишаване на квалификацията се провежда по учебна документация, изискванията към която се определят в правилниците на висшето училище.

(3) Обучението за повишаване на квалификацията не е основание за придобиване на образователна степен или специалност.

Чл. 44. (1) Висшите училища чрез свои правилници определят начина на провеждане на изпитните процедури.

(2) Формите за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите се определят в учебните планове и програми. Основна форма за оценяване на знанията във висшето училище е писменият изпит.

(3) Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестбална система, която включва: отличен (6,00), много добър (5,00), добър (4,00), среден (3,00) и слаб (2,00).

(4) За успешно положен се смята изпитът, оценен най-малко със среден (3,00).

(5) Висшето училище може да въведе чрез своите правилници и друга система за оценяване, като се осигури сравнимост на оценките с тези, посочени в ал. 3.

Чл. 45. (1) Обучението повсяка специалност на първа и втора степен завършва с държавен изпит или със защита на дипломна работа.

(2) Държавният изпит или защитата на дипломната работа се провежда съгласно държавните изисквания за дипломиране пред държавна комисия от хабилитирани преподаватели. В комисията се включват и външни за висшето училище лица.

Чл. 46. (1) Висшето училище има право да провежда обучение по третата степен – докторантura по специалност, включена в списъка на научните специалности, по която е получило акредитация съгласно чл. 76, т. 4.

(2) Докторантурата се осъществява по индивидуален учебен план и включва разработването и защитата на дисертационен труд.

(3) Факултетният съвет на висшето училище, което обучава докторанта, утвърждава учебния план и избира научния ръководител.

(4) Ръководител на докторант може да бъде хабилитирано лице или доктор на науките.

(5) Степента „доктор“ се дава на докторант, който е положил изпитите, предвидени в учебния план, и е защитил дисертационен труд при условията и по реда на Закона за научните степени и научните звания.

Чл. 47. Българската академия на науките, Селскостопанската академия и други научни организации могат да провеждат обучение по образователната и научна степен „доктор“ по научни специалности, за които са получили акредитация.

Г л а в а ш е с т а

ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ, НАУЧНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ И НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ СЪСТАВ ВЪВ ВИШШИТЕ УЧИЛИЩА

Чл. 48. (1) Дължностите на научно-преподавателски състав във висшите училища са:

1. за хабилитирани преподаватели – доцент и професор;

2. за нехабилитирани преподаватели – асистент, старши асистент и главен асистент.